
TENTOONSTELLING

"Camille Huysmans (1871-1968)"

*Diane 's Heeren, AMVC en
Martine Vermandere, AMSAB-CLM*

In 1996 is het 125 jaar geleden dat de socialistische staatsman Camille Huysmans te Bilzen werd geboren. In 1997 zal het 80 jaar geleden zijn dat de Internationale Conferentie van Stockholm, waarin Huysmans een centrale rol speelde, werd georganiseerd. Beide verjaardagen worden extra belicht met een tentoonstelling.

De tentoonstelling brengt bijna een eeuw geschiedenis en dat via het leven van één mens: socialistische geschiedenis, Belgische geschiedenis, internationale geschiedenis.

Degenen die zich Huysmans nog herinneren, kenden hem als een hartstochtelijk, eigenzinnig en energiek man, die zich ten volle engageerde in de sociale en politieke strijd. Veelzijdig als geen ander, was hij zowel een minister met letterkundige aspiraties, voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, burgemeester van Antwerpen, secretaris van de Socialistische Internationale en beschermer van kunst en onderwijs.

De expositie geeft een algemeen beeld van het leven en het engagement van Huysmans en concentreert zich in de eerste plaats op het thema oorlog en vrede. Centraal staan Huysmans' initiatieven als secretaris van de Socialistische Internationale tijdens de Eerste Wereldoorlog om tot een rechtvaardige vrede te komen. In 1905 werd Huysmans secretaris van de Socialistische

Internationale. In deze functie onderhield hij goede contacten met alle belangrijke socialistische figuren, zoals Lenin, Jean Jaurès, Rosa Luxemburg, Hjalmar Branting en August Bebel. Zijn belangrijkste initiatief betrof een poging om socialisten uit alle landen (dus ook uit de oorlogvoerende landen) in 1917 in Stockholm rond de tafel te krijgen. Deze conferentie moest een rechtvaardige vrede door verstandhouding voorbereiden, een vrede die rekening zou houden met het zelfbeschikkingsrecht van volkeren en die een internationale orde tot stand zou brengen waarin toekomstige conflicten door arbitrage geregeld werden. Voor dit luik van de tentoonstelling konden de samenstellers zich baseren op het recent uitgebrachte boek van Wim Geldolf *Stockholm 1917: Camille Huysmans in de schaduw van titanen*, dat op de tentoonstelling te koop zal zijn (zie ook de bijdrage van Denise De Weerd, *Vrouwen tussen de titanen*, in *Brood en Rozen*, 1996/3).

Uiteraard wordt ook aandacht besteed aan de latere inzet van Huysmans op diverse vlakken: anti-fascisme in al zijn facetten, de Spaanse Burgeroorlog, de jodenvervolging, de Tweede Wereldoorlog en de Koude Oorlog.

Andere facetten van de boeiende persoonlijkheid van Huysmans, zoals zijn sociale bewogenheid, zijn engagement voor Vlaanderen en zijn passie

Camille Huysmans in Stockholm (1917)

voor muziek zijn bijzondere aandachtspunten binnen het project.

De tentoonstelling in het AMVC toont meer dan 300 documenten. In de eerste plaats kon gebruik gemaakt worden van het omvangrijke Camille Huysmansarchief dat bij het AMVC berust. Huysmans bewaarde zijn hele leven lang met ongelooflijke nauwgezetheid alle documenten, ieder papiertje: brieven, foto's, nota's, tijdschriften en krantenartikelen, persknipsels, volledige dossiers, rekeningen, uitnodigingen, notulen, enz.

Een andere belangrijke bron is de uitgebreide verzameling van het AMSAB. Daarnaast wordt ook materiaal gebruikt uit diverse instellingen in binnen- en buitenland, zoals het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis in Amsterdam en het Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek in Stockholm.

De bezoeker kan bovendien door middel van oude geluidsopnames Huysmans - op zijn eigen wijze - horen vertellen over zijn jeugd, over de politieke actualiteit van de jaren '30 en hem zelfs horen zingen.

Omwille van de grote actualiteitswaarde van de problemen waarvoor Huysmans zich inzette, werd het tentoonstellingsproject in twee luiken opgesplitst, nl. de grote expositie in het AMVC en een beperkte rondreizende tentoonstelling, voorzien voor april 1997. Deze laatste zal het publiek vooral laten kennismaken met diverse facetten van de figuur Huysmans waarbij zijn belang voor onze tijd wordt belicht. Er wordt gefocust op de thema's oorlog en vrede (Eerste Wereldoorlog, Tweede Wereldoorlog, Koude Oorlog), anti-fascisme en anti-semitisme (Spanje, gastvrij Antwerpen, anti-nazi, Antwerpse joden en Israël, ...), Vlaming met visie (Kraaiende Hanen, onderwijs en pedagogie, Vlaamse zaak, ...) en socialist en humanist (doorbraak van socialisme in Antwerpen, sociale zekerheid, arbeidersopvoeding, kinder- en thuisarbeid, emancipatie, ...).

De plaatsen waar deze rondreizende tentoonstelling zal staan en een verdere toelichting op de inhoud zullen in een volgend nummer van Brood en Rozen verschijnen.

Beide tentoonstellingen werden gerealiseerd door het Archief en Museum van de Socialistische Arbeidersbeweging (AMSAB) en het Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven (AMVC), in opdracht van de Stichting Camille Huysmans en van de Stad Antwerpen.

De grote tentoonstelling heeft plaats in het Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven (AMVC) - Minderbroedersstraat 22 - 2000 Antwerpen

Tel.: 03/232.55.80 - Fax: 03/231.93.10 - E-mail: amvc@lib.ua.ac.be

Openingstijden: 14 december 1996 tot 1 maart 1997, van dinsdag t.e.m. zaterdag van 10u tot 17u (gesloten op 25 en 26 december '96, en 1 en 2 januari '97)

Toegangsprijs: 75 BEF - 30 BEF voor groepen, 60+, CJP - gratis voor inwoners van Antwerpen en voor scholen

Rondleidingen: voor groepen tot 20 personen - 1500 BEF - 2 weken vooraf te reserveren bij de Gidsenbeurs van de Stad Antwerpen (tel.: 03/232.01.03)

Lezingencyclus: tijdens de tentoonstelling worden door CSC-Antwerpen 4 lezingen gehouden - informatie: 03/230.86.47